

คำถาม - คำตอบ ที่พบบ่อย (FAQ)
ในภารกิจของสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า

กองนโยบายระบบการค้า

1. **คำถาม** เทคโนโลยี ABCDE คืออะไร และจะมีส่วนช่วยพัฒนาระบบการค้าได้อย่างไร

คำตอบ

- **A = AI (Artificial Intelligence) หรือ ปัญญาประดิษฐ์** คือ โปรแกรมที่เขียนขึ้นเพื่อให้คอมพิวเตอร์สามารถเข้าใจ เรียนรู้ วิเคราะห์ และประมวลผลต่างๆ อย่างอัตโนมัติ จึงกล่าวได้ว่า AI ถือกำเนิดขึ้นเมื่อคอมพิวเตอร์มีความสามารถที่จะเรียนรู้ (Machine Learning)

ในปัจจุบันมีการนำ AI มาใช้ เพื่อลดการทำงานบางส่วน เช่น Chatbot ตอบคำถามลูกค้า การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างบริษัทกับลูกค้า โดย AI จะมาช่วยเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมลูกค้าได้รวดเร็วและแม่นยำขึ้น รวมทั้งวิเคราะห์แนวโน้มการตลาดและการลงทุน

- **B = Blockchain** มีลักษณะการทำงานที่เป็นการจัดเก็บข้อมูลแบบกระจายเก็บ (Distributed Ledger) จัดเก็บข้อมูล เช่น เอกสาร ธุรกิจการเงิน หรือการเปลี่ยนสินทรัพย์ระหว่างบุคคลได้ เป็นต้น โดยไม่จำเป็นต้องอาศัยคนกลาง ทำให้เกิดความโปร่งใส และเชื่อถือได้ ดำเนินการโดยระบบอัตโนมัติผ่านเงื่อนไข Smart Contract ที่จะบันทึกเงื่อนไขทางธุรกิจโดยอัตโนมัติ ทำให้ช่วยลดปัญหาการหลอกลวง ป้องกันการแก้ไขข้อมูล และป้องกันการเกิดข้อพิพาทระหว่างกัน

- **C = Cloud** คือ เป็นระบบคอมพิวเตอร์ที่ถูกพัฒนาขึ้นเพื่อรองรับการทำงานผู้ใช้งานในทุกๆด้าน ทั้งด้านระบบเครือข่าย ด้านการจัดเก็บข้อมูล และด้านการติดตั้งฐานข้อมูล ซึ่งหลายองค์กรใช้ Cloud ในการเก็บรักษา Backup Media ซึ่งสามารถกำหนดการเก็บข้อมูลแบบ Long-term Retention Period ได้สะดวกและมีค่าใช้จ่ายต่ำกว่าการใช้งานแบบดั้งเดิมบน Server ของหน่วยงาน

- **D = Data** คือข้อเท็จจริงต่างๆ ยังไม่ผ่านการประมวลผล ทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ซึ่งอาจอยู่ในรูปของตัวเลข ตัวหนังสือ รูปภาพ เสียง ภาพเคลื่อนไหว ซึ่งสามารถต่อยอดประมวลผลด้วยการใช้แนวคิด Data Science คือ การรวมศาสตร์ต่างๆ มาวิเคราะห์ข้อมูล หรือใช้เทคโนโลยี AI ช่วยวิเคราะห์และประมวลผล ทั้งนี้ จะได้ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) หรือข้อมูลขนาดเล็กไม่เป็นไร ขอให้เป็นข้อมูลที่มีคุณภาพ (Quality Data) เพื่อการวิเคราะห์ที่ถูกต้องแม่นยำ ทันสมัย มีความหลากหลายมิติข้อมูล อาทิ ปริมาณ เวลา สถานที่ รวมทั้งสามารถตรวจสอบได้

บริษัทชั้นนำของโลกใช้ประโยชน์จากการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อสร้างผลิตภัณฑ์ที่ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้งานได้มากที่สุด ยกตัวอย่างเช่น Netflix ประสบความสำเร็จอย่างรวดเร็วจากการเก็บข้อมูลผู้ชมทั้งในด้านประวัติการเข้าชม การกดหยุดเล่น อุปกรณ์ที่ใช้ การค้นหา การให้คะแนน ฯลฯ นำมาทำเป็น Big Data ที่วิเคราะห์จากการเลือกดูหนังที่ผ่านมาว่า ผู้ชมน่าจะอยากดูเรื่องใดเป็นเรื่องต่อไป ทำให้มีลูกค้ามากขึ้น

- **E = E-Business** คือ การดำเนินธุรกิจผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ การทำธุรกรรมออนไลน์ต่างๆ ในยุคดิจิทัล รวมทั้งการค้าออนไลน์ หรือ E-Commerce ช่วยยกระดับและปรับใช้กับการดำเนินธุรกิจได้สะดวก และไม่จำเป็นต้องใช้งบประมาณมาก เนื่องจากมีแพลตฟอร์มที่เอื้อต่อการต่อยอดสำหรับผู้ประกอบการรายย่อย จึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยทำให้ผู้เล่นรายเล็กมีบทบาทมากขึ้น

2. คำถาม ประยุกต์ใช้เทคโนโลยี Blockchain กับบริการทางการเงินเพื่อการค้าระหว่างประเทศได้อย่างไร

คำตอบ ประยุกต์ใช้กับการเงินและการให้สินเชื่อ (Trade Finance) การอำนวยความสะดวกทางการค้าและการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ (Trade Facilitation) โดย Blockchain จะช่วยสร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนให้ผู้เกี่ยวข้องในเครือข่ายธุรกิจสามารถบันทึกหลักฐานการทำธุรกรรมและติดต่อระหว่างกันได้ เช่น ระหว่างผู้ซื้อกับผู้ขาย ระหว่างธนาคารกับธนาคาร ระหว่างผู้ขนส่งสินค้า ระหว่างหน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่อำนวยความสะดวกทางการค้า และระหว่างกลุ่มต่างๆข้างต้นให้เชื่อมโยงข้ามกลุ่มกันด้วย

ระบบ Blockchain สำหรับการเงินและการให้สินเชื่อเพื่อการค้า (Trade Finance) รวมทั้งบริการสินเชื่อในกลุ่มเครือข่ายธุรกิจ (Supply Chain Financing) ช่วยทำให้ผู้ประกอบการค้าไทยทั้งขนาดใหญ่ขนาดกลางและขนาดย่อมมีโอกาสเข้าถึงสินเชื่อทางการเงินได้อย่างรวดเร็ว มีความคล่องตัวในการทำธุรกรรม เช่น ธุรกรรมเกี่ยวกับเลตเตอร์ออฟเครดิต (Letter of Credit- L/C) ทั้งการอนุมัติเครดิต และการโอนเงินชำระค่าสินค้าได้รวดเร็ว การเปิดบัญชีธนาคาร และการชำระเงินผ่านบัญชีเงินเชื่อ (แบบ Open account) ก็ทำได้ด้วยความน่าเชื่อถือและรวดเร็วกว่าในอดีต เป็นต้น

3. คำถาม ประยุกต์ใช้เทคโนโลยี Blockchain กับการตรวจสอบย้อนกลับสินค้าได้อย่างไร

คำตอบ สามารถช่วยพัฒนาระบบตรวจสอบย้อนกลับในอุตสาหกรรมอาหารได้ตลอดห่วงโซ่คุณค่าโดยแสดงรายละเอียดผลิตภัณฑ์ในรูปแบบข้อมูลดิจิทัล เช่น ฟาร์มผู้ผลิต เส้นทางขนส่งสินค้า และโรงงานแปรรูป เป็นต้น ส่งผลดีต่อเกษตรกรและผู้บริโภค โดยช่วยให้เกษตรกรและผู้ผลิตได้ประโยชน์ในการช่วยให้สินค้าเกิดความน่าเชื่อถือ จึงเป็นโอกาสสำหรับผู้ผลิตที่จะช่วยลดปัญหาการถูกปฏิเสธจากผู้ซื้อ การปลอมปนสินค้า และการถูกสวมสิทธิใบอนุญาต ช่วยเพิ่มอำนาจต่อรองทางราคา ทำให้สินค้ามีมูลค่าเพิ่มขึ้น เพิ่มโอกาสการขยายตลาดต่างประเทศ และในกรณีที่สินค้าไม่ได้คุณภาพและถูกเรียกคืน ผู้ผลิตสามารถยืนยันแหล่งที่มาของสินค้า และเรียกคืนสินค้าเฉพาะที่มีปัญหาโดยไม่จำเป็นต้องเรียกคืนสินค้าทั้งหมด ทำให้ต้นทุนลดลง

4. คำถาม การที่สถาบันระหว่างประเทศ เช่น WEF WB IMD จัดอันดับความสามารถทางการแข่งขันของไทยและประเทศต่างๆ นั้น จะส่งผลต่อประชาชนอย่างไร

คำตอบ การจัดอันดับความสามารถทางการแข่งขันของสถาบันต่างๆ ดังกล่าว เป็นการประเมินผลลัพธ์จากสถานะทางเศรษฐกิจการค้า การลงทุน สภาวะทางการเมือง รวมไปถึงสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจทั้งในช่วงการเริ่มต้นและช่วงการดำเนินการ ที่หน่วยงานภาครัฐจะนำมาพัฒนาการทำงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและนำไปสู่ความสะดวกในการประกอบธุรกิจ การดึงดูดการลงทุน การสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ซึ่งจะส่งผลทางตรงต่อผู้ประกอบการทั้งไทยและต่างประเทศที่สามารถประกอบธุรกิจได้สะดวก รวดเร็ว ลดกระบวนการขั้นตอนต่างๆ ทั้งนี้ หากมีบริษัทต่างชาติมาลงทุนในไทยเพิ่มขึ้น อาจส่งผลทางอ้อมต่อประชาชนในแง่รายได้และการจ้างงานที่เพิ่มขึ้นในประเทศ เช่น ในปี 2020 ตามรายงาน Doing Business 2020 ของ World Bank ไทยอยู่ในอันดับที่ 21 (80.10 คะแนน) จาก 190 ประเทศ ดีขึ้น 6 อันดับจากปีที่แล้วซึ่งอยู่อันดับที่ 27 นับเป็นอันดับที่ดีที่สุดของไทยในรอบ 10 ปี และติด Top 25 ของโลก โดยมีคะแนนใกล้เคียงกับประเทศสิงคโปร์ (อันดับที่ 2/ 86.20 คะแนน) และมาเลเซีย (อันดับที่ 12/ 81.50 คะแนน)

กองวิจัยเศรษฐกิจมหภาค

1. คำถาม ปัจจัยที่มีผลต่อการส่งออกไทย

คำตอบ

1) **การขยายตัวของเศรษฐกิจโลก** เนื่องจากการเติบโตของเศรษฐกิจโลกสะท้อนความต้องการสินค้าหรือกำลังซื้อของลูกค้าในตลาดส่งออก โดยเฉพาะกลุ่มประเทศผู้นำเศรษฐกิจและเป็นคู่ค้าหลักของไทย เช่น สหรัฐฯ ญี่ปุ่น และจีน เนื่องจากเป็นตลาดส่งออกทางตรงที่สำคัญของไทย และการส่งออกทางอ้อมเพราะไทยอยู่ในห่วงโซ่การผลิตที่สำคัญของโลกในหลายสินค้า เช่น เครื่องอิเล็กทรอนิกส์ เครื่องใช้ไฟฟ้า รถยนต์ ดังนั้น การที่เศรษฐกิจโลกขยายตัวจะเป็นปัจจัยสนับสนุนมูลค่าการส่งออกของไทย ตัวอย่างเช่น ในช่วงปี 2560 – 2561 เศรษฐกิจโลกมีแนวโน้มกลับมาขยายตัวสูง การส่งออกไทยปี 2560 และ 2561 กลับมาขยายตัวระดับสูงสุดในรอบ 6 ปี ที่ร้อยละ 9.9 และ 6.9 ตามลำดับ ในทางกลับกัน หากภาวะเศรษฐกิจโลกชะลอตัว เช่น การว่างงานสูง กำลังซื้อจากต่างประเทศจะลดลงและอุดหนุนการส่งออกไทย โดยปี 2562 เศรษฐกิจการค้าโลกชะลอตัว จากสงครามการค้าระหว่างสหรัฐฯ – จีน ทำให้การส่งออกไทยปี 2562 หดตัวที่ร้อยละ 2.65

2) **ค่าเงินบาท** เป็นปัจจัยที่มีผลโดยตรงต่อราคาสินค้าส่งออกไทย ซึ่งหากค่าเงินบาทอ่อนค่าลง เช่น จาก 30 เป็น 33 บาท ต่อ 1 ดอลลาร์สหรัฐฯ จะทำให้ราคาสินค้าของไทยในรูปดอลลาร์สหรัฐถูกลง ส่งผลดีต่อการส่งออก อย่างไรก็ตาม การวิเคราะห์สถานการณ์ต้องพิจารณาปัจจัยอื่นประกอบ เช่น การอ่อนค่าหรือแข็งค่าของเงินบาทโดยเปรียบเทียบกับค่าเงินสกุลอื่นๆ ความสามารถในการทดแทนของสินค้า รวมถึงความยืดหยุ่นต่อราคาในแต่ละสินค้าควบคู่ไปด้วย ซึ่งหากค่าเงินบาทอ่อนค่ามากกว่าคู่แข่ง และยืดหยุ่นต่อราคาสูง จะเป็นปัจจัยสนับสนุนการส่งออก

3) **ราคาสินค้าในตลาดโลก** นอกจากปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับปริมาณแล้ว ปัจจัยด้านราคาสินค้าก็มีผลต่อการขยายตัวของมูลค่าส่งออกเช่นกัน โดยหากราคาสินค้าสูงขึ้น (ปริมาณส่งออกเท่าเดิม) มูลค่าส่งออกก็จะสูงขึ้นด้วย เช่น ในช่วงที่ราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกเพิ่มสูงขึ้น ส่งผลให้สินค้าเกี่ยวเนื่องกับน้ำมัน และสินค้าเกษตรบางรายการสูงขึ้น ทำให้มูลค่าการส่งออกในกลุ่มสินค้าดังกล่าวขยายตัวตามไปด้วย

4) **การทำข้อตกลงเสรีทางการค้า (FTA)** การทำความตกลงการค้าเสรี หรือ FTA จะช่วยให้ผู้ประกอบการเข้าถึงตลาดศักยภาพมากขึ้น เพิ่มโอกาสในการส่งออกและสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน (หากประเทศคู่แข่งไม่มี FTA) จากการลดอุปสรรคทางการค้าให้แก่กัน ทั้งการลดภาษี (Tariffs) และการลดอุปสรรคอื่นๆ ที่ไม่ใช่ภาษี (Non-Tariffs) โดยอุปสรรคทั้ง 2 ประเภท เป็นต้นทุนการส่งออกที่มีรูปแบบมาตรการแตกต่างกัน เช่น มาตรการปกป้องจากการนำเข้าที่เพิ่มขึ้น (Safeguard) ประเทศผู้นำเข้าเก็บอากรปกป้องเพิ่มเติมจากภาษีนำเข้าปกติ อ้างว่ามีปริมาณนำเข้าเพิ่มขึ้นอย่างผิดปกติ หรือการจำกัดการนำเข้า (quota) หากสามารถลดอุปสรรคทางการค้าได้จะช่วยสนับสนุนการส่งออก อีกทั้งเพิ่มประสิทธิภาพของตลาดการค้าให้ทั้งกับผู้ผลิตและผู้บริโภคได้รับประโยชน์ตามความชำนาญและความได้เปรียบทางการผลิตของแต่ละประเทศ (Comparative Advantage)

2. คำถาม สงครามการค้าระหว่างสหรัฐฯ – จีน

คำตอบ สงครามการค้าระหว่างสหรัฐฯ และจีน เริ่มจากการที่สหรัฐฯ ต้องการแก้ไขปัญหาการขาดดุลการค้า โดยเฉพาะกับจีน รวมถึงการได้รับการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมทางการค้า (Unfair trade practices) สหรัฐฯ เชื่อว่าการใช้กำแพงภาษีจะช่วยแก้ปัญหา ขณะที่จีนมีการตอบโต้กลับทางภาษีในลักษณะเดียวกัน โดยสงครามการค้าส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโลกในวงกว้าง ความเคลื่อนไหวของแต่ละฝ่ายสร้างความผันผวนต่อตลาดทุน และทำให้บรรยากาศการค้าการลงทุนชะงักงัน นอกจากนี้ สงครามการค้าที่มีแนวโน้มยืดเยื้อกระตุ้นให้ประเทศผู้ส่งออกแสวงหาพันธมิตรใหม่ เพื่อลดผลกระทบทางลบจากการพึ่งพาสหรัฐฯ และจีน เช่นเดียวกับนักลงทุนที่มองหาแหล่งลงทุนใหม่เพื่อกระจายความเสี่ยงออกจากประเทศจีน (Trade and Investment Realignment)

สงครามการค้าดำเนินต่อเนื่องมาตั้งแต่ต้นปี 2561 โดยสหรัฐฯ ประกาศใช้มาตรการปกป้องการค้าเพิ่มอัตราภาษีนำเข้าสินค้าจีนครอบคลุมสินค้าหลากหลาย ได้แก่

- 1) สินค้าเทคโนโลยีและทรัพย์สินทางปัญญา (List 1-2) มูลค่า 50,000 ดอลลาร์สหรัฐฯ
- 2) สินค้ากลุ่ม 2 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (List 3) อาทิ สินค้าเกษตร ประมง สินค้าอุปโภคและบริโภค
- 3) สินค้ากลุ่ม 3 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (List 4A และ 4B) โดยจีนได้ออกมาตรการตอบโต้สำหรับแต่ละกลุ่มสินค้าทันทีในมูลค่าใกล้เคียงกัน

นอกจากนี้ สหรัฐฯ ยังใช้มาตรการปกป้องทางการค้าอื่นๆ ซึ่งบังคับใช้เป็นการเป็นทั่วไปกับหลายประเทศ จากเหตุผลการปกป้องอุตสาหกรรมภายในประเทศ (มาตรา 201 และ 203 Trade Act 1947) และประเด็นด้านความมั่นคง (มาตรา 232 Trade Expansion Act 1947) ใน 4 สินค้า ได้แก่ เครื่องซักผ้า โซลาร์เซลล์ เหล็ก และอลูมิเนียม ขณะเดียวกัน สหรัฐฯ และจีน มีการเจรจาสองฝ่ายอย่างต่อเนื่องเพื่อหาข้อยุติความขัดแย้งในประเด็นสำคัญ อาทิ การลดการขาดดุลการค้า การถ่ายโอนเทคโนโลยี การปกป้องทรัพย์สินทางปัญญา การเปิดตลาดสินค้าเกษตร การเปิดเสรีด้านการลงทุน

วันที่ 15 ม.ค. 2563 สหรัฐฯ และจีน ได้ลงนามข้อตกลงเศรษฐกิจการค้าระยะแรก (Economic and Trade Agreement between the United States of America and the People's Republic of China – Phase 1) ครอบคลุมประเด็นสำคัญ 7 ด้าน ได้แก่ ทรัพย์สินทางปัญญา การถ่ายโอนเทคโนโลยี การค้าสินค้าเกษตรและอาหาร บริการทางการเงิน นโยบายด้านเศรษฐกิจมหภาคและอัตราแลกเปลี่ยน การขยายการค้า และการระงับข้อพิพาท โดยในด้านการขยายการค้าและการค้าสินค้าเกษตรและอาหาร จีนต้องซื้อสินค้าและบริการจากสหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากปี 2560 ไม่ต่ำกว่า 2 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ภายในเวลา 2 ปี (ตั้งแต่ 1 ม.ค. 2563 – 31 ธ.ค. 2564) หรือเพิ่มขึ้นกว่าร้อยละ 40 ของมูลค่าการนำเข้าสินค้าจากสหรัฐฯ ของจีนในปี 2560 ประกอบด้วย

- สินค้าอุตสาหกรรม เช่น เครื่องจักร อุปกรณ์ไฟฟ้า ยานพาหนะ เหล็ก มูลค่า 7.77 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐฯ
- สินค้าเกษตร เช่น เมล็ดพืช น้ำมัน เนื้อวัว หมู ไก่ อาหารทะเล อาหารสัตว์ มูลค่า 3.20 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐฯ
- สินค้าพลังงาน เช่น ก๊าซธรรมชาติ น้ำมัน มูลค่า 5.24 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐฯ
- บริการ เช่น การท่องเที่ยว การประกันภัย และหลักทรัพย์ มูลค่า 3.79 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการลงนามข้อตกลงระยะแรกจะช่วยให้ความตึงเครียดคลี่คลายลงบ้าง แต่ความสัมพันธ์ในอนาคตรหว่างสหรัฐฯ – จีน ยังมีความไม่แน่นอน โดยยังต้องติดตามการดำเนินการตามข้อตกลงระยะแรก รวมทั้งการเจรจาข้อตกลงระยะที่สอง (Phase 2) ยังไม่มีกำหนดแน่ชัด และเกี่ยวข้องกับเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างของจีน อาทิ การอุดหนุนธุรกิจรัฐวิสาหกิจของรัฐบาล การเลือกปฏิบัติต่อการค้าดิจิทัล การคุกคามทางไซเบอร์ การยกเลิกนโยบายและแนวทางปฏิบัติอื่นๆ ที่จำกัดการเข้าถึงตลาดจีนด้วยการบังคับให้ถ่ายโอนเทคโนโลยี ซึ่งมีความท้าทายในการเจรจา มากกว่าข้อตกลงระยะแรก (ข้อมูล ณ ก.พ. 2563)

3. คำถาม ผลกระทบต่อสงครามการค้าต่อการส่งออก

คำตอบ สงครามการค้าระหว่างสหรัฐฯ – จีน เป็นตัวแปรหลักกดดันให้เศรษฐกิจการค้าโลกชะลอตัว ส่งผลให้ความต้องการสินค้าของประเทศคู่ค้าสำคัญของไทยลดลงและเริ่มเห็นผลชัดเจนตั้งแต่ไตรมาส 4 ปี 2561 โดยภาพรวมการส่งออกไทยปี 2562 หดตัว -2.65% (ปี 2561 ขยายตัว +6.9%) นอกจากนี้ ไทยยังได้รับผลกระทบทางลบจากการเป็นห่วงโซ่อุปทานจีนที่โดนมาตรการภาษีโดยตรงจากสหรัฐฯ อย่างไรก็ตาม ไทยยังมีโอกาสส่งออกสินค้าทดแทนเพิ่มเติมทั้งในตลาดจีนและสหรัฐฯ สำหรับสินค้าที่ทั้ง 2 ประเทศ มีมาตรการระหว่างกัน

กลุ่มสินค้าที่ได้รับผลกระทบสูง ในปี 2562 คือ กลุ่มอิเล็กทรอนิกส์ อาทิ เครื่องคอมพิวเตอร์ และส่วนประกอบ (-7.64% ในปี 2562) เนื่องจากไทยเป็นห่วงโซ่อุปทานของจีน อย่างไรก็ตาม การส่งออกสินค้ากลุ่มนี้กลับมาขยายตัวในไตรมาส 4 ปี 2562 โดยคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ (+4.58%) ส่วนหนึ่งเกิดจากการปรับตัวของห่วงโซ่

อุปทานโดยกระจายการส่งออกไปยังประเทศในห่วงโซ่อุปทานจีนมากขึ้นในช่วงเวลาเดียวกัน ได้แก่ ฮองกง (+6.4%) ไต้หวัน (+69.2%) เกาหลีใต้ (+15.4%)

กลุ่มสินค้าที่ได้รับประโยชน์จากการเบี่ยงเบนทางการค้า ผู้ประกอบการในสหรัฐฯ และจีนต่างแสวงหาแหล่งนำเข้าใหม่เพื่อหลีกเลี่ยงภาษีที่เพิ่มขึ้น ส่งผลให้ไทยมีส่วนแบ่งในตลาดสหรัฐฯ และจีนเพิ่มขึ้น โดยกลุ่มสินค้าที่ไทยสามารถทดแทนสินค้าจีนได้ดี เช่น สินค้าเกษตรกรรม (แป้ง, ข้าวโพด, ยางธรรมชาติ) เครื่องใช้ไฟฟ้า และของใช้ในบ้านและสำนักงาน ในขณะที่กลุ่มสินค้าที่ไทยสามารถทดแทนสินค้าสหรัฐฯ ได้ดี เช่น อาหารทะเลแช่แข็งและแปรรูป ไก่สดแช่เย็นแช่แข็ง อาหารแปรรูป เครื่องดื่ม สิ่งทอ เครื่องนุ่งห่มและรองเท้า และเครื่องจักรและส่วนประกอบ

4. คำถาม แนวโน้มการส่งออกในปี 2563

คำตอบ การส่งออกในปี 2563 มีแนวโน้มปรับตัวดีขึ้นจากปีที่ผ่านมา โดยการส่งออกในช่วงครึ่งหลังของปี 2562 เริ่มมีเสถียรภาพจากความผันผวนของปัจจัยภายนอก และมีแนวโน้มว่าจะปรับตัวดีขึ้นได้ในระยะข้างหน้าอย่างค่อยเป็นค่อยไป สะท้อนจากอัตราการหดตัวที่ลดลง และสินค้าสำคัญที่ได้รับผลกระทบสงครามการค้าในช่วงที่ผ่านมาเริ่มกลับมาขยายตัว โดยเฉพาะสินค้าส่งออกที่อยู่ในห่วงโซ่การผลิตของจีน รวมทั้งมีการกระจายตัวของตลาดส่งออก ปัจจัยสนับสนุนสำคัญที่จะทำให้การส่งออกมีสัญญาณที่ดีขึ้นในระยะข้างหน้า ได้แก่

- 1) เศรษฐกิจโลกมีแนวโน้มฟื้นตัว โดยเห็นสัญญาณว่าการค้าโลกกำลังผ่านจุดต่ำจากกิจกรรมการผลิตในหลายสาขา
- 2) ความพร้อมในการใช้นโยบายการเงินผ่อนคลายและนโยบายการคลังเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจของหลายประเทศทั่วโลกเพื่อให้เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพ อาทิ สหรัฐฯ สหภาพยุโรป และญี่ปุ่น
- 3) ราคาสินค้าโภคภัณฑ์มีแนวโน้มฟื้นตัวตามภาวะเศรษฐกิจโลกและราคาน้ำมันที่ปรับตัวสูงขึ้น
- 4) สถานการณ์สงครามการค้าระหว่างจีนและสหรัฐฯ ที่เริ่มผ่อนคลายลงจากการลงนามข้อตกลงทางการค้าระยะแรก (Phase-1 Deal)
- 5) สถานการณ์ Brexit มีที่ความชัดเจน หลังจากสหราชอาณาจักรได้ถอนตัวจากสหภาพยุโรปอย่างเป็นทางการ และ
- 6) ค่าเงินบาทที่เริ่มมีแนวโน้มอ่อนค่าลง สอดคล้องกับทิศทางดำเนินนโยบายการเงินที่ของธนาคารแห่งประเทศไทยมีแนวโน้มผ่อนคลายมากขึ้น

แม้ว่าการส่งออกจะมีแนวโน้มปรับตัวดีขึ้น แต่ยังคงมีปัจจัยเสี่ยงและประเด็นที่มีความท้าทายต่อการส่งออก ซึ่งต้องติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิด ได้แก่

- 1) การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ในประเทศจีน ซึ่งหากสถานการณ์ยังไม่ผ่อนคลายลงและมีความยืดเยื้อ นอกจากจะส่งผลกระทบต่อส่งออกไปจีนโดยตรงแล้ว ยังอาจส่งผลกระทบต่อภาพรวมเศรษฐกิจโลกในวงกว้างมากขึ้น
- 2) การขอคืนสิทธิ GSP จากสหรัฐฯ ที่ถูกระงับสิทธิบางส่วน และจะมีผลบังคับใช้วันที่ 25 เม.ย. 2563 ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการดำเนินการและเตรียมมาตรการรองรับในทุกกรณีอย่างรัดกุมเพื่อให้เกิดผลกระทบต่อผู้ส่งออกน้อยที่สุด และ
- 3) ความไม่แน่นอนของนโยบายการค้าสหรัฐฯ และการตอบโต้จากคู่ค้าอื่นๆ โดยเฉพาะกับสหภาพยุโรป และตะวันออกกลาง

5. คำถาม ปี 2563 กลยุทธ์กระตุ้นการส่งออกในภาวะเศรษฐกิจโลกผันผวน

คำตอบ ความไม่แน่นอนของเศรษฐกิจโลก สงครามการค้าระหว่างสหรัฐฯอเมริกากับจีน ราคาน้ำมันที่อยู่ในระดับต่ำตลอดทั้งปี ส่งผลกระทบต่อการส่งออกน้ำมันและสินค้าที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ สินค้าเกษตรสำคัญได้รับผลกระทบจากราคาตลาดโลก และอุปทานขาดแคลนในบางสินค้า รวมทั้งค่าเงินบาทแข็ง สิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยกดดันการส่งออกของไทยในปี 2562 อย่างไรก็ตามการส่งออกของไทยเริ่มมีทิศทางทรงตัวในช่วงปลายปี 2562 และมีแนวโน้มฟื้นตัวดีขึ้นในปี 2563

ตามภาวะการค้าโลกที่มีแนวโน้มปรับตัวดีขึ้น สงครามการค้าคลี่คลาย ราคาน้ำมันมีแนวโน้มมีเสถียรภาพมากกว่าปีก่อน และค่าเงินบาทที่มีแนวโน้มอ่อนค่าลง ทั้งนี้ กลยุทธ์เพื่อกระตุ้นการส่งออกของไทยอย่างต่อเนื่อง เช่น

1) **ผลักดันการส่งออกกลุ่มสินค้าศักยภาพ** โดยเฉพาะกลุ่มสินค้าที่มีมูลค่าการส่งออกขยายตัวต่อเนื่อง และมีมูลค่าการส่งออกสูงสุดเป็นประวัติการณ์ในปี 2562 เช่น ผลิตภัณฑ์ยาง เครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ ผลไม้สดแช่เย็นแช่แข็งและแห้ง เครื่องสำอาง สบู่ ผลิตภัณฑ์รักษาผิว และไก่แปรรูป

2) **กระชับสัมพันธ์และจัดกิจกรรมรุกตลาดประเทศคู่ค้า** ที่การส่งออกกลับมาขยายตัว ตลอดจนรักษาฐานการส่งออกเดิมและขยายตลาดใหม่ที่มีศักยภาพอย่างครอบคลุม การกระจายตลาดส่งออกเพื่อรองรับความผันผวนจากภายนอก มีแผนจัดกิจกรรมนำคณะภาครัฐและเอกชนบุกตลาดเป้าหมายทั่วโลก เช่น จีน ฮองกง เกาหลีใต้ เวียดนาม ฟิลิปปินส์ บังคลาเทศ ออสเตรเลีย แอฟริกาใต้ บาห์เรน คาซัคสถาน ฝรั่งเศส สหราชอาณาจักร

3) **เร่งเจรจาความตกลงการค้าเสรี (FTA)** เพื่อลดภาษีสินค้าในตลาดเป้าหมาย รวมถึงการเจรจาแก้ไขปัญหาจากอุปสรรคทางการค้าและมาตรการที่ไม่ใช่ภาษี (Non-Tariff Barriers: NTBs และ Non-Tariff Measures: NTMs) เป็นการสร้างแต้มต่อและขยายฐานตลาดส่งออกให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

4) **ส่งเสริมการค้าออนไลน์** ให้ผู้ประกอบการไทยสามารถใช้แพลตฟอร์มออนไลน์เข้าถึงกลุ่มลูกค้าต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การเปิดโอกาสให้สินค้าไทยเข้าไปขายในแพลตฟอร์มของอาลีบาบาที่คนจีนนิยมมาก

5) **การส่งเสริมการค้าชายแดน** ซึ่งเป็นตลาดศักยภาพ (มีสัดส่วนร้อยละ 11 ของการส่งออกทั้งหมดของไทย) และมีบทบาทสำคัญต่อการขยายการค้าระหว่างไทยกับอาเซียน ตลอดจนช่วยส่งเสริมการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในภูมิภาคให้เข้มแข็งขึ้น โดยมีแผนผลักดันให้ธุรกิจ SMEs วิสาหกิจชุมชน สหกรณ์ ผู้ผลิตสินค้าท้องถิ่น โอท็อปของไทย ได้มีโอกาสส่งออกไปยังประเทศเพื่อนบ้านโดยเฉพาะในแถบชายแดนเพิ่มขึ้นด้วย

6) **พัฒนาธุรกิจภาคบริการเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ** สร้างรายได้เข้าประเทศ ผลักดันการขายธุรกิจบริการผ่านออนไลน์ โดยเฉพาะธุรกิจบริการที่มีมูลค่าสูง เช่น โรงแรมที่พัก ร้านอาหาร สุขภาพและความงาม ดิจิทัลคอนเทนต์

7) **ผลักดันการส่งออกสินค้านวัตกรรม** เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางการค้า โดยเฉพาะสินค้าเกษตรนวัตกรรม นวัตกรรมอาหาร นวัตกรรมจากผลไม้ และพลาสติกชีวภาพ เป็นต้น

6. **คำถาม** สินค้าส่งออกที่ควรเร่งผลักดันเพื่อให้การส่งออกไทยกลับมาขยายตัวในปี 2563

คำตอบ ในปี 2562 มีสินค้าส่งออก 32 รายการ รวมมูลค่า 47,862.4 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (คิดเป็นร้อยละ 19.42 ของการส่งออกรวม และขยายตัวร้อยละ 9.12) ครอบคลุมทั้งสินค้าเกษตรและอาหาร สินค้าอุตสาหกรรม และสินค้าไลฟ์สไตล์ ทำสถิติมูลค่าการส่งออกสูงสุดเป็นประวัติการณ์ ท่ามกลางมูลค่าการส่งออกในปี 2562 ที่หดตัวร้อยละ 2.65 รวมทั้งภาวะการค้าโลกที่ชะลอตัว และคาดว่าจะยังคงขยายตัวต่อเนื่องในปีนี้ โดยมีสินค้าสำคัญ เช่น

- 1) ผลิตภัณฑ์ยาง คู่ค้าสำคัญ ได้แก่ สหรัฐฯ ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย และเกาหลีใต้
- 2) เครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ คู่ค้าสำคัญ ได้แก่ เวียดนาม ออสเตรเลีย และญี่ปุ่น
- 3) ผลไม้สดแช่เย็นแช่แข็งและแห้ง คู่ค้าสำคัญ ได้แก่ จีน สหรัฐฯ และฮองกง
- 4) เครื่องสำอางสบู่และผลิตภัณฑ์รักษาผิว คู่ค้าสำคัญ ได้แก่ ญี่ปุ่น จีน และฟิลิปปินส์
- 5) ไก่แปรรูป คู่ค้าสำคัญ ได้แก่ ญี่ปุ่น สหราชอาณาจักร เนเธอร์แลนด์ และเกาหลีใต้
- 6) รถจักรยานยนต์และส่วนประกอบ คู่ค้าสำคัญ ได้แก่ สหรัฐฯ สหราชอาณาจักร และญี่ปุ่น
- 7) ผลิตภัณฑ์ข้าวสาลีและอาหารสำเร็จรูปอื่นๆ คู่ค้าสำคัญ ได้แก่ สหรัฐฯ กัมพูชา และออสเตรเลีย
- 8) เครื่องดื่ม คู่ค้าสำคัญ ได้แก่ กัมพูชา เมียนมา และจีน
- 9) อาหารสัตว์เลี้ยง คู่ค้าสำคัญ ได้แก่ ญี่ปุ่น อิตาลี และมาเลเซีย
- 10) นาฬิกาและส่วนประกอบ คู่ค้าสำคัญ ได้แก่ ฮองกง อินเดีย ไต้หวัน และญี่ปุ่น

11) เครื่องใช้บนโต๊ะอาหาร เครื่องครัวและของใช้ในบ้านเรือน คู่ค้าสำคัญ ได้แก่ สหรัฐฯ สหราชอาณาจักร เดนมาร์ก และฟินแลนด์ เป็นต้น

นอกจากนี้ สินค้าอื่นๆ ที่ขยายตัวได้ดี เช่น สินค้าเกษตรและอาหาร เช่น ไก่สดแช่เย็นแช่แข็ง สิ่งปรุงรสอาหาร ผัก กระจกป้องกันและแปรรูป ผลิตภัณฑ์ข้าว นมและผลิตภัณฑ์นม และหมากฝรั่งและขนมที่ไม่มีโกโก้ผสม สินค้าอุตสาหกรรม เช่น แผงสวิทช์และแผงควบคุมกระแสไฟฟ้า ตู้เย็น ตู้แช่แข็งและส่วนประกอบ เครื่องมือแพทย์และอุปกรณ์ ปูนซีเมนต์ ผลิตภัณฑ์เภสัชภัณฑ์ เครื่องอุปกรณ์ไฟฟ้าสำหรับจุดระเบิดเครื่องยนต์และส่วนประกอบ และสินค้าไลฟ์สไตล์ เช่น ผ้า แบบสำหรับตัดเสื้อและผ้าที่จัดทำแล้ว เป็นต้น

กอดชนีเศรษฐกิจการค้า

1. **คำถาม** เงินเฟ้อกับดัชนีราคาผู้บริโภคใช้ตัวเดียวกันหรือไม่ และอัตราเงินเฟ้อคือ อัตราการเปลี่ยนแปลงของ ดัชนีราคาผู้บริโภคใช่หรือไม่

คำตอบ เงินเฟ้อกับดัชนีราคาผู้บริโภคใช้ตัวเดียวกัน โดยอัตราเงินเฟ้อก็คือ อัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีราคาผู้บริโภคที่มีค่าเป็นร้อยละ ส่วนดัชนีราคาผู้บริโภคเป็นจำนวนตัวเลขที่ปีฐานมีค่าเท่ากับ 100 เป็นความเข้าใจที่ถูกต้อง (อัตราเงินเฟ้อ คืออัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีราคาผู้บริโภค)

2. **คำถาม** Core inflation และ headline inflation มีความแตกต่างกันอย่างไร และส่วนใหญ่ที่ใช้กัน คือตัวใด

คำตอบ

1) ดัชนีราคาผู้บริโภคพื้นฐาน (Core Consumer Price Index) หรืออัตราเงินเฟ้อพื้นฐาน (Core inflation) คือดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไปที่หักรายการสินค้ากลุ่มอาหารสด (ซึ่งมีการเคลื่อนไหวขึ้นลงบ่อยและเป็น ลักษณะตามฤดูกาล) และสินค้ากลุ่มพลังงานออก เหลือแต่รายการสินค้าที่ราคาเคลื่อนไหวตามกลไกตลาด

2) ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไป (Consumer price index) เป็นดัชนีที่ใช้วัดอัตราเงินเฟ้อของประเทศ หรือที่เรียกว่า Headline inflation ซึ่งในปัจจุบันคำนวณจากสินค้า ๔๒๒ รายการ (ปี ๒๕๕๘ ดัชนีเท่ากับ 100)

3. **คำถาม** การนำดัชนีราคาผู้บริโภคมาเป็นเครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจควรจะนำดัชนีราคาผู้บริโภคพื้นฐานหรือดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไป มาเป็นเครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจ ถ้าอัตราการเปลี่ยนแปลงดัชนีราคาสูงจะถือได้ว่าอัตราเงินเฟ้อจะเพิ่มขึ้นได้หรือไม่

คำตอบ การนำดัชนีราคาผู้บริโภคมาใช้เป็นเครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจ โดยทั่วไปใช้ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไป เป็นเครื่องชี้วัดภาวะเงินเฟ้อของประเทศ ดังนั้นถ้าดัชนีราคาผู้บริโภคเปลี่ยนแปลงสูงขึ้นมากเท่าไร หมายถึง อัตราเงินเฟ้อของประเทศสูงขึ้นมากเท่านั้น สำหรับดัชนีราคาผู้บริโภคพื้นฐานเป็นดัชนีที่คำนวณจากดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไป แต่หักรายการสินค้าประเภทอาหารสด และพลังงานออก เนื่องจากอาหารสดเป็นสินค้าฤดูกาล และพลังงานซึ่งเป็นสินค้านำเข้าจากต่างประเทศไม่สามารถควบคุมได้ ใช้สำหรับเป็นตัวกำหนดเป้าหมาย ในการหามาตรการแก้ไข ในด้านนโยบายการเงิน และนักวิชาการนำไปคำนวณแบบจำลองพยากรณ์ได้

4. **คำถาม** ผลที่ได้จากการจัดทำดัชนีราคาผู้บริโภค เมื่อเราทราบว่าแนวโน้มการเปลี่ยนแปลง แล้วเราได้ประโยชน์อะไรและนำไปใช้เพื่อประเด็นใดบ้าง

คำตอบ ประโยชน์ของดัชนีราคาผู้บริโภค มีดังนี้ คือ

- 1) ใช้วัดอัตราเงินเฟ้อของประเทศ
- 2) ใช้ดูเสถียรภาพด้านราคา
- 3) ดูแนวโน้ม demand หรือ supply ตามสาเหตุของเงินเฟ้อ

- 4) ใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาในการวางนโยบาย แผนและประเมินผลกระทบของนโยบาย และแผนต่างๆทางเศรษฐกิจ
- 5) ใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาประกอบการปรับค่าจ้าง เงินเดือน
- 6) ใช้เป็นแนวทางในการกำหนดเงินบำนาญ เงินช่วยเหลือหรือสวัสดิการต่างๆ
- 7) ใช้ในการประเมินรายรับที่ควรจะเป็นในการทำสัญญาระยะยาว
- 8) ใช้ในการหาค่าของเงินหรือมูลค่าที่แท้จริง

5. **คำถาม** ข้อมูลที่ประกาศในหน้า ตารางสรุปดัชนีราคาผู้บริโภค เช่น เดือน ธ.ค. 62 ทั้งประเทศ อยู่ที่ 102.62 แล้วจากตัวเลขนี้เงินเพื่อคือเท่าไร มีวิธีคำนวณแบบไหน

(พ.ย.62 = 102.31 ธ.ค.61 = 101.73 เงินเพื่อเฉลี่ย ม.ค. - ธ.ค. 62 = 102.65 เงินเพื่อเฉลี่ย ม.ค. - ธ.ค. 61 = 101.93)

คำตอบ ข้อมูลที่ปรากฏในตาราง ดัชนีราคาผู้บริโภคเดือนธันวาคม 62 ทั้งประเทศ เท่ากับ 102.62 หาก ต้องการทราบว่าจะอัตราเงินเพื่อเท่าไรนั้น มีวิธีการคำนวณดังนี้

คำนวณหาอัตราการเงินเพื่อของดัชนีเดือนธันวาคม 2562 มี 3 ลักษณะคือ

- 1) เทียบเดือนก่อนหน้า (ธ.ค.62 เทียบกับ พ.ย.62)
$$= [(102.62 - 102.61) / 102.61] \times 100 = 0.01 \%$$

หมายความว่า เงินเพื่อเดือน ธ.ค.62 เมื่อเทียบกับ พ.ย.62 สูงขึ้นร้อยละ 0.01
- 2) เทียบเดือนเดียวกันปีก่อน (ธ.ค.62 เทียบกับ ธ.ค.61)
$$= [(102.62 - 101.73) / 101.73] \times 100 = 0.87\%$$

หมายความว่า เงินเพื่อเดือน ธ.ค.62 เมื่อเทียบกับ ธ.ค.61 สูงขึ้นร้อยละ 0.87
- 3) เทียบกับเฉลี่ยระยะเดียวกันของปีก่อน (ม.ค.-ธ.ค.62/ ม.ค.-ธ.ค.61)
$$= [(102.65 - 101.93) / 101.93] \times 100 = 0.71 \%$$

หมายความว่า เงินเพื่อเฉลี่ย ม.ค. - ธ.ค. 62 เมื่อเทียบ ม.ค. - ธ.ค. 61 สูงขึ้นร้อยละ 0.71

6. **คำถาม** คาดการณ์เงินเพื่อ ใน ปี 2563 เป็นเท่าไร จากปัจจัยอะไรบ้าง

คำตอบ กระทรวงพาณิชย์ปรับลดคาดการณ์อัตราเงินเพื่อปี 2563 อยู่ระหว่างร้อยละ 0.4 – 1.2 (ค่ากลางอยู่ที่ 0.8) (ข้อมูล ณ เดือนมกราคม 2563) ภายใต้สมมติฐาน อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (GDP) ร้อยละ 2.7 – 3.7 ราคาน้ำมันดิบดูไบเฉลี่ยปี 2563 เท่ากับ 58 – 68 เหรียญสหรัฐ/บาร์เรล อัตราแลกเปลี่ยนเฉลี่ยปี 2563 เท่ากับ 30 – 32 บาท/เหรียญสหรัฐ สถานการณ์ด้านราคาในปีนี้น่าจะเคลื่อนไหวในทิศทางที่สูงกว่าปีก่อน โดยอาหารสดและน้ำมันจะยังเป็นตัวแปรสำคัญที่กำหนดเงินเพื่อ โดยราคาน้ำมันมีแนวโน้มทรงตัวในระดับนี้ตลอดทั้งปี ทำให้มีอิทธิพลเชิงบวกในช่วงไตรมาสแรกของปี และจะมีอิทธิพลเชิงลบมากขึ้นในช่วงไตรมาสที่เหลือ โดยเฉพาะไตรมาสที่ 2 และ 3 ในขณะที่ราคาอาหารสดน่าจะยังขยายตัวได้ต่อเนื่องตามแนวโน้มสภาพอากาศที่กระทบต่อผลผลิต สำหรับราคาสินค้าและบริการในหมวดอื่นๆ น่าจะยังคงเคลื่อนไหวในระดับปกติ และมีโอกาสปรับตัวสูงขึ้นเล็กน้อยตามปัจจัยด้านการลงทุนภาคเอกชน การส่งออก และการใช้จ่ายภาครัฐที่มีแนวโน้มปรับตัวดีขึ้น นอกจากนี้ คาดว่ามาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ มาตรการช่วยเหลือ และโครงการลงทุนต่างๆ ที่ภาครัฐได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง น่าจะเป็นปัจจัยสนับสนุนให้อุปสงค์ในประเทศปรับตัวดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

7. คำถาม จากการเกิดโรคระบาดไวรัสโคโรนา ส่งผลกระทบต่อราคาสินค้าอย่างไรบ้าง

คำตอบ สถานการณ์ไวรัสโคโรนาเป็นโรคระบาดที่สามารถแพร่เชื้อจากคนสู่คนได้ด้วยการสัมผัสและการหายใจ ส่งผลกระทบต่อภาคการท่องเที่ยวของไทยอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวจากจีน ทั้งนี้กระทรวงท่องเที่ยวฯ คาดว่าผลกระทบดังกล่าว(จีนห้ามเดินทาง ตั้งแต่ ม.ค. -มี.ค.63) จะทำให้นักท่องเที่ยวจีนทั้งปีลดลงประมาณ 2 ล้านคน คิดเป็นรายได้ที่ลดลงประมาณ 9 หมื่นล้านบาท สนค. มองว่าสถานการณ์นี้จะส่งผลกระทบต่อระดับราคาสินค้าในกลุ่มที่เกี่ยวข้องลดลง จากค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวจีนส่วนใหญ่เป็นการใช้จ่ายเพื่อ ที่พักแรม (ร้อยละ 25) อาหาร (ร้อยละ 15) และการอุปโภคสินค้า (ร้อยละ 30) รวมกันประมาณร้อยละ 70 ของค่าใช้จ่ายทั้งหมดของนักท่องเที่ยว ทำให้อุปสงค์ของสินค้าในหมวดเหล่านี้ลดลง ดังนั้นสถานการณ์นี้ส่งผลให้เงินเฟ้อลดลง (จากสาเหตุด้านอุปสงค์)

8. คำถาม สถานการณ์ภัยแล้งในปี 2563 ส่งผลกระทบในด้านใดบ้าง

คำตอบ สถานการณ์ภัยแล้งเป็นความเสี่ยงของภาคการผลิตเกษตรในปี 2563 โดยกระทรวงเกษตรฯ คาดว่า ปริมาณน้ำชลประทานจะลดลงอย่างมีนัยสำคัญ (เหลือเพียงร้อยละ 39 ของความต้องการ) ส่งผลกระทบต่อผลผลิตเกษตร ทั้งที่เสียหายอย่างสิ้นเชิง (ข้าวนาปี) และเสียหายบางส่วน อาทิ อ้อยโรงงาน มันสำปะหลัง และปาล์ม รวมพื้นที่ความเสียหายประมาณ 2.3 ล้านไร่ เกษตรกรได้รับผลกระทบประมาณ 2.6 แสนราย สำหรับสินค้าปศุสัตว์และประมง แม้ขณะนี้ยังไม่พบความเสียหาย แต่มีการคาดการณ์ว่า ไข่ สุก และกุ้ง น่าจะเป็นกลุ่มที่ได้รับผลกระทบและมีผลผลิตลดลง สนค. มองว่าภัยแล้งทำให้ผลผลิตสินค้าเกษตรลดลง โดยส่งผลกระทบต่อ 2 ด้าน ได้แก่

1) ด้านราคา ราคาสินค้าเกษตรในกลุ่มเสี่ยงมีโอกาสสูงขึ้น โดยเฉพาะ (ข้าวนาปี) อ้อยโรงงาน มันสำปะหลัง และปาล์ม

2) ด้านรายได้ รายได้เกษตรกรน่าจะลดลง แม้ราคาผลผลิตจะสูงขึ้นก็ตาม (ผลกระทบต่อปริมาณมากกว่าผลกระทบต่อกำลังซื้อและความต้องการของเกษตรกร โดยเฉพาะในสินค้าไม่จำเป็น

อย่างไรก็ตามสินค้าเกษตรเป็นสินค้าจำเป็น ดังนั้น ผลผลิตที่ลดลงจะส่งผลให้ราคาสินค้าเหล่านี้สูงขึ้น ในขณะที่ความต้องการไม่น่าเปลี่ยนแปลงมากนัก ดังนั้นสถานการณ์นี้จะส่งผลให้เงินเฟ้อเพิ่มขึ้น

9. คำถาม วิธีการจัดทำดัชนีราคาผู้บริโภค เป็นอย่างไร

คำตอบ การจัดเก็บราคาขายปลีกสินค้าและบริการ แบ่งเป็น

- รายวัน ได้แก่ น้ำมันเชื้อเพลิง
- รายสัปดาห์ ได้แก่ อาหารสด
- รายเดือน ได้แก่ สินค้าและบริการทั่วไป
- ราย 6 เดือน ได้แก่ ค่าเช่าบ้าน

ซึ่งแหล่งจัดเก็บราคาสินค้าและบริการ ได้แก่ ตลาดสด ร้านขายปลีกทั้งแบบดั้งเดิมและสมัยใหม่ ผู้ให้บริการภาครัฐ (โรงเรียน โรงพยาบาล ไฟฟ้า ประปา) ผู้ให้บริการภาคเอกชน (ร้านอาหาร แท็กซี่ โรงเรียน โรงพยาบาล) จาก 43 จังหวัดทั่วประเทศ

กองดัชนีเศรษฐกิจการค้า มีการตรวจสอบข้อมูลโดยวิธีทางสถิติและคำนวณดัชนี โดยใช้สูตร Modified Laspeyres ซึ่งเป็นไปตามมาตรฐานสากล รวมทั้งวิเคราะห์ดัชนีราคาผู้บริโภค จากสาเหตุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้าและบริการ ทั้งฝั่งอุปสงค์และอุปทาน นอกจากนี้ยังใช้ตัวเลขทางเศรษฐกิจมหภาคอื่นๆมาประกอบการวิเคราะห์ในเชิงลึก

10. คำถาม วิธีการจัดทำดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภค (CCI) ของกระทรวงพาณิชย์ เป็นอย่างไร

คำตอบ ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภค สํารวจข้อมูลจากผู้บริโภคจํานวนประมาณ 8,000 - 10,000 คน/เดือน ในทุกอําเภอทั่วประเทศ (884 อําเภอ/เขต) แบ่งเป็น 7 กลุ่มอาชีพ ได้แก่ เกษตรกร รับจ้างอิสระ นักศึกษา ผู้ประกอบการ พนักงานเอกชน พนักงานของรัฐ และไม่ได้ทำงาน (ตามโครงสร้างอาชีพของประชากรในแต่ละจังหวัด) โดยลักษณะคำถามเป็นคำถามเชิงสัมบูรณ์ (Absolute) สอบถามทัศนคติของผู้บริโภคเกี่ยวกับภาวะเศรษฐกิจ สถานะทางการเงิน ทั้งในปัจจุบันและในอนาคต (3 เดือนข้างหน้า) รวมทั้งโอกาสในการหางานทำ โดยระดับค่าของดัชนีอยู่ระหว่าง 0 - 100 หากค่าของดัชนีมีค่าตั้งแต่ระดับ 50 หมายถึง ผู้บริโภคมีความเชื่อมั่นต่อภาวะเศรษฐกิจ (อยู่ในช่วงเชื่อมั่น) และหากค่าดัชนีต่ำกว่าระดับ 50 หมายถึง ผู้บริโภคมีความไม่เชื่อมั่นต่อภาวะเศรษฐกิจ (อยู่ในช่วงไม่เชื่อมั่น)

สำนักงานเลขาธิการกรม สนค.

ผู้จัดทำ น.ส.นันทน์ช ดําดิ

โทร. 8520